

Harbin hile oluşu ne manaya geliyor?

Meliha Kaya: “Harp hiledir sözü hadis midir? Hadis ise sadâkat prensibiyle baktığımızda nasıl anlamalıyız?”

Harpte Hile

“Harp hiledir” hadisi başta Buhari ve Müslim olmak üzere Ebu Davud, Tirmizî, İbn-i Mace gibi önemli kaynaklarda kayıtlıdır. 1 Bu hadis Kur’ân’ın “Onlar hile yaptılar. Allah da hile yaptı. Allah hile yapanların hayırlısıdır.” 2 Âyetiyle de, mana yakınlığına sahiptir. Keza bir Müslüman’ın savaşta düşmana karşı yalan söyleyebileceği hadisçe sabittir. 3

Bu İlâhî kaynaklarda sözü edilen yalan ve hile, Müslüman’a izin verilen ahlâkî bir değerdir, bir taktiktir, milletin hukukunun himayesidir. Ahlâksızlık, üçkâğıtçılık, yalancılık değildir.

Harpte hile için çok defa yalan söylemek de gerekmiyor. Meselâ düşman askerinin hücum ettiği bir noktadan askeri çekmek, başka bir cepheden sipere yatarak düşman askerini ummadığı bir açıdan vurmak hadiste sözü edilen hileye örnektir. Burada hile tamamen düşman askerini şaşırtmaya, İslâm askerini korumaya ve neticede vatani müdafaaya yönelik olarak yapılmıştır, tamamen taktiktir ve meşrûdur.

Hendek Savaşı Örneği

Harp illa da karşılıklı vuruşmak ve öldürüşmek değildir. İslâm’ın muradı öldürme olmadan neticeye gitmektir. Ama şüphesiz düşman askeri vururken durmak da olmaz.

Ama düşman askerini ölümsüz geri püskürten başka bir çare varsa, o çareye başvurmak daha efdaldır. Bu da komutanın veya mücahitlerin taktiğine bağlıdır. Meselâ hendek savaşı böyle bir taktik için en güzel örnektir.

Düşman, on bin askerlik bir güçle Medine’ye doğru yola çıkmıştır. Medine savunulacaktır. Müslümanların sayısı düşmana karşı oldukça azdır. Âcilen fazla ölüm getirmeyen bir savunmaya ihtiyaç vardır.

Selman-ı Farisî bir savaş taktiği tavsiye etmiştir. Medine'nin iki dağı arasına hendek kazılarak düşman askerini Medine önlerinde durdurmak!

Bu bir taktiktir veya hiledir. Bu teklif Peygamber Efendimiz'in (asm) hoşuna gidiyor. Hendek kazılıyor. Kazılan hendek gerçekten de o gün için düşman askerini durdurmaya yetiyor. Hendek önünde bir ay bekleyen düşman ordusu sonunda yorularak geri çekiliyor. Hendek savaşı en az ölümlü bir savaş olarak tarihe geçmiştir.

Burada gösterilen taktik insan öncelikli ve başarıya odaklı bir şefkat prensibidir. Bu prensibin, İslâm'ın önemli bir ahlâk prensibi olan doğruluğa ve dürüstlüğe zıtlığı yoktur.

Allah'ın Hileleri Bozucu Sıfatı

Yukarıda mealini verdiğimiz âyet-i celile Allah'ın hilekârlardan daha hileci olduğunu ifade ediyor.

Allah'ın hileciliğinin dalâvere ile ilgisi yoktur.

Yahudiler Hazret-i İsa'ya (as) inanmadılar ve onu öldürmeye teşebbüs ettiler. Allah da Yahudilerin planlarını bozdu, şikâyet eden Yahudi'yi Hazret-i İsa şekline çevirerek kendi elleriyle cezasını kesti. Hazret-i İsa'yı da semaya yükseltti.

Bu bir mekr-i İlâhîdir. Âyet bunu ifade ediyor. Allah din-i hakkın doğru anlaşılmasını engelleyen hainleri, nereden geldiğini anlamayacak biçimde cezalandırır.

Tuzaklarını aynı cinsten bir ceza ile başlarına çalar. Planlarını boşa çıkarır.

Allah'ın mekri, hilesi, tuzağı kullarinkine benzemez. Hayrı, adaleti, kendi cinsinden cezayı ihtiva eder.

Bediüzzaman, münafıkların aslında kendilerine zarar verdiklerini, onların fenalıkta muvaffak olmalarının bir mekr-i İlâhî olduğunu beyan eder. 4

Savaşta meşrû kılınan hile, Allah'ın mekri cinsindedir. Bu hilede yalan ve dalâvere yoktur. Din-i hakkın korunması için düşmana yaptıkları cinsinden ceza vermek, bunun için taktikler geliştirmek vardır.

Bununla beraber bu hile, düşmanla varılan sözleşmeyi bozmamızı gerektirmez.

Sözleşmelere sadık kalmak esastır.

DUÂ

Allah'ım! Düşmanın hilesinden, kâfirin planından, zalimin hud'asından, deccalin damından, süfyanın tuzağından, şeytanın desisesinden, nefsimin vesveselerinden Senin himayene sığınırım. İmanımı ve amelimi hıfzıyla! Âmin.

Dipnotlar:

- 1 -Buhârî, Cihâd 157,
- 2- Sünnet 28; Tirmizî, Cihâd 5;
- 3 -Müslim, Birr, 27; Tirmizî, Birr, 26
- 4- Sözlür, s. 389